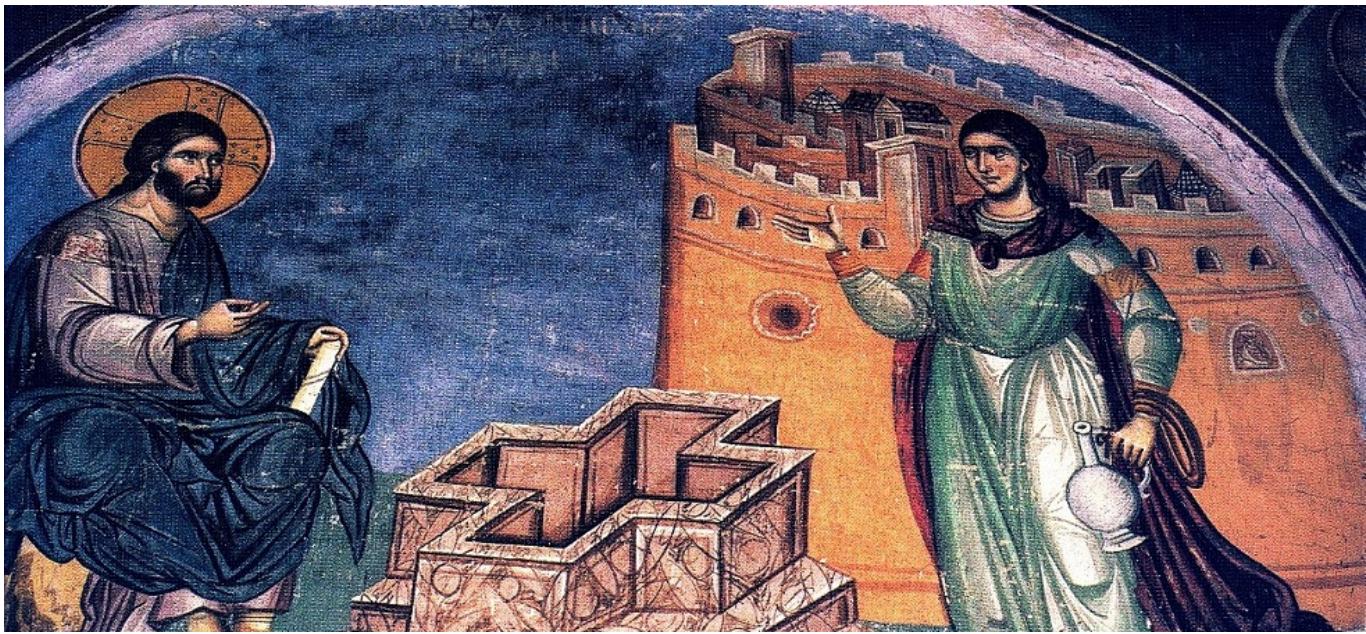

Η συνάντηση του Χριστού με τη Σαμαρείτιδα (1ο Μέρος)

Ορθοδοξία / Ηθική

Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η συνάντηση με τον Χριστό εκπλήσσει τον άνθρωπο. Και όταν ο άνθρωπος δεν εκπλήσσεται, πρέπει να διερωτηθεί, αν πράγματι συνάντησε τον Χριστό, αν αισθάνθηκε την αληθινή παρουσία του. Η έκπληξη αυτή δεν είναι ανεξήγητη, ούτε παράλογη, αλλά κατανοητή και λογική. Είναι κάτι που δημιουργείται από την συνάντηση του φυσικού με το υπερφυσικό, του σχετικού με το απόλυτο, του πρόσκαιρου με το αιώνιο.

Όταν ο άνθρωπος που κυριαρχείται από τον φόβο του θανάτου συναντιέται με τον Κύριο της ζωής όταν το κτίσμα αντικρύζει τον κτίστη του, αναδύονται ασύμμετρες σχέσεις, δημιουργούνται απροσδόκητες εκπλήξεις. Και οι εκπλήξεις αυτές γίνονται συγκλονιστικότερες, όταν ο Κύριος ταπεινώνεται μπροστά στο κτίσμα, για να το υπηρετήσει. Οι εκπλήξεις μάλιστα εδώ δεν περιορίζονται στην φύση των πραγμάτων, αλλά επεκτείνονται και σε λεπτομερειακές μορφές τους.

Στην συνάντηση του Χριστού με την Σαμαρείτιδα πρώτη έκπληξη είναι ο ίδιος ο διάλογος που συνάπτεται μεταξύ τους. Ο Χριστός απευθύνεται στην Σαμαρείτιδα και ζητάει νερό για να πιει. Αυτή εκπλήσσεται και ρωτάει: «Πώς συ Ιουδαίος ων παρ' εμού πιείν αιτείς, ούσης γυναικός Σαμαρείτιδος; Ου γαρ συγχρώνται Ιουδαίοι Σαμαρείταις».

Η έκπληξη είναι διπλή ή μάλλον πολλαπλή: Πώς ένας Ιουδαίος, ο Ιησούς, απευθύνεται σε άνθρωπο από την Σαμάρεια; Άλλα και ακόμα περισσότερο, πώς συνομιλεί με μια γυναίκα, και μάλιστα διαβεβλημένη, όπως καλώς ο ίδιος γνωρίζει; Και τέλος, πώς στην γυναίκα αυτήν αποκαλύπτει την υψηλότερη και βαθύτερη αλήθεια του μεσσιανικού του κηρύγματος;

Κάθε έκπληξη που δοκιμάζουμε οφείλεται στην συνάντηση με κάτι καινούργιο· στην φανέρωση κάποιας πραγματικότητας, κάποιου προσώπου, κάποιας αλήθειας που ως τότε αγνοούσαμε. Οφείλεται δηλαδή σε κάποια αποκάλυψη. Αυτό παρατηρούμε και στην περίπτωση της συναντήσεως που εξετάζουμε.

Η Σαμαρείτιδα εκπλήσσεται από την παρουσία ενός Ιουδαίου, που σπάζει τους

φραγμούς της ακοινωνησίας με την φυλή της και συνδιαλέγεται μαζί της· ζητάει νερό για να πιει. Και πριν συνέλθει από την έκπληξη αυτή, δοκιμάζει μια ακόμα μεγαλύτερη. Ακούει ότι αυτός που ζητάει το νερό είναι σε θέση να της προσφέρει ο ίδιος «ύδωρ ζων». Η έκπληξη όμως αυτή δεν προκλήθηκε από κάποια νέα αποκάλυψη, αλλά από την απορία που της δημιουργήθηκε. -Κύριε, λέει η γυναίκα, εσύ δεν έχεις ούτε κουβά, και το πηγάδι είναι βαθύ. Από πού έχεις το ύδωρ το ζων;

«Ύδωρ ζων» είναι το τρεχούμενο νερό. Το νερό του πηγαδιού δεν είναι τρεχούμενο. Δεν είναι επομένως «ύδωρ ζων». Παραταύτα η Σαμαρείτιδα δεν απορεί γι' αυτό· σκέφτεται ακόμα το νερό του πηγαδιού. Δεν πάει ο νους της σε κάποιο τρεχούμενο νερό. Αλλά και αν σκεφτόταν τέτοιο νερό, δεν θα είχε καταλάβει τί εννοούσε ο Χριστός. Από την άλλη πλευρά ο Χριστός λέγοντας «ύδωρ ζων» δεν εννοούσε κάποιο τρεχούμενο νερό που σβήνει προσωρινά την σωματική δίψα, αλλά νερό που δημιουργεί στον άνθρωπο αστείρευτη πηγή αιώνιας ζωής. Νερό που αφανίζει τον θάνατο.

Η Σαμαρείτιδα, νομίζοντας ότι κατάλαβε τα λόγια του Χριστού, ζήτησε να της δώσει το μαγικό αυτό νερό, για να λύσει το κοπιαστικό έργο της υδρεύσεώς της. «Κύριε, λέει, δώσε μου το νερό αυτό, για να μη διψώ και να μην έρχομαι εδώ για να κουβαλώ νερό». Η γυναίκα πίστεψε πως βρήκε μια εύκολη λύση για το πρόβλημά της. Ο Χριστός της μίλησε για νερό που αναβλύζει μέσα από τον άνθρωπο και γίνεται πηγή αιώνιας ζωής. Εκείνη φαντάστηκε νερό φυσικό, που θα το πιει μια φορά και δεν θα ξαναδιψάσει ούτε θα χρειάζεται να πηγαίνει στο πηγάδι για νερό.

Όσο ο άνθρωπος περιορίζεται στην εγκοσμιότητα, δεν μπορεί να συλλάβει αιώνιες υπερβατικές αλήθειες. Μπορεί να εκπλήσσεται, να απορεί, να θαυμάζει. Μπορεί ακόμα να περιμένει μαγικές λύσεις. Αλλά παραμένει εγκλωβισμένος στον αισθητό κόσμο, δεσμευμένος από την φυσική αμεσότητα. Ασχολείται με τα προβλήματα της καθημερινότητας. Ο νους του δεν πηγαίνει πέρα από αυτά. Δεν λειτουργούν οι πνευματικές του αισθήσεις. Ακόμα και αν ακούσει κάτι που υπερβαίνει την αισθητή αμεσότητα, κάτι που βρίσκεται πέρα από την εγκοσμιότητα, το αντιλαμβάνεται αισθητικά και κοσμικά. Έχει αναζητήσεις, δοκιμάζει εκπλήξεις, δέχεται αποκαλύψεις, αλλά κινείται πάντοτε μέσα στον χώρο και τον χρόνο. Σκέφτεται, αντιλαμβάνεται και ζει υποταγμένος στον νόμο της φθοράς και του θανάτου.

Το φράγμα, στο οποίο προσκρούει και σταματά κάθε σκέψη και ενέργεια του ανθρώπου, κάθε έκπληξη που δοκιμάζει ή αποκάλυψη που γνωρίζει, είναι το φράγμα του θανάτου. Καμιά ανακάλυψη, καμιά εφεύρεση, καμιά τέχνη ή φιλοσοφία δεν μπορεί να σπάσει το φράγμα αυτό. Όλα, όσα του γίνονται γνωστά ή προσιτά, βρίσκονται «εντεύθεν» των ορίων του θανάτου.

Η υπέρβαση του θανάτου δεν γίνεται με την λογική ή την διαλεκτική, με την

επιστήμη ή την μαγεία. Όλα αυτά εξυπηρετούν ενδοκόσμιες υποθέσεις. Η υπέρβαση του θανάτου γίνεται με το θαύμα· με το κατεξοχήν θαύμα που είναι η ανάσταση. Γι' αυτό η ανάσταση του Χριστού είναι η κατεξοχήν αποκάλυψη, ή ακριβέστερα η μόνη αληθινή αποκάλυψη, γιατί ανοίγει στον άνθρωπο μια εντελώς καινούργια πραγματικότητα. Γι' αυτό και κάθε θαύμα του Χριστού αποτελεί «σημείο», δηλαδή δείκτη που παραπέμπει τον άνθρωπο «εκείθεν» των ορίων της φθοράς και του θανάτου, στην ανάσταση, στην αιωνιότητα.

Όσο η Σαμαρείτιδα συζητούσε με τον Χριστό, δεν καταλάβαινε ουσιαστικά τα λόγια του. Εκείνος μιλούσε στο επίπεδο της αιώνιας ζωής. Αυτή μετέφερε αυτόματα όσα άκουε στο επίπεδο της πρόσκαιρης ζωής. Δεν υπήρχε σημείο συναντήσεως. Το σημείο αυτό δημιουργήθηκε με το «σημείο»-θαύμα, που της αποκάλυψε ο Χριστός. Της είπε: «Πήγαινε, φώναξε τον άνδρα σου και έλα εδώ». Εκείνη απάντησε: «Δεν έχω άνδρα». Τότε της είπε ο Ιησούς: «Καλά είπες πως δεν έχεις άνδρα. Γιατί είχες πέντε άνδρες, και αυτός που έχεις τώρα δεν είναι άνδρας σου. Αληθινό ήταν αυτό που είπες».

[Συνεχίζεται]

<http://bit.ly/1iSOtIE>